

Posudek na magisterskou diplomovou práci Adély Navrátilové s názvem Pohlavní soustava ve výuce biologie člověka na střední škole

Předložená magisterská práce je tematicky poměrně pestrá. Zahrnuje popis rozdílů mezi českými a německými vzdělávacími programy, porovnání zpracování tématu pohlavní soustavy v učebnicích biologie, dotazníkové šetření mezi učiteli a praktické zpracování tématu pohlavní soustavy ve dvou výukových jednotkách. Tato pestrost přináší řadu informací na druhou stranu práce působí roztříštěně, popisně a není příliš jasné propojení jednotlivých částí.

V první teoretické části dle mého chybí specifitější cíle práce. Co tedy bylo cílem porovnání českého a německého systému? Co bylo cílem porovnání učebnic? Nějaké specifitější cíle by jistě autorce pomohli text lépe strukturovat, věnovat se třeba některým otázkám podrobněji a dojít k nějakým závěrům či odpovědím. Tyto části na mě působily poměrně popisně a s malou možností, kde by se studentka mohla nějakým tvůrčím způsobem projevit.

Kapitola 2.2. je neúměrně dlouhým popisem obsahu jednotlivých učebnic. Celý její obsah lze přitom zpracovat ve formě tabulek, které jsou v jejím závěru (tab 3,4,5,6) ale předchází text na ně neodkazuje. Celý text by tak mohl být stručnější, čtivější a pokud by byl také doplněn o informaci proč byli zvoleny parametry, které jsou v těch tabulkách, k čemu je to důležité a co z porovnání plyne i informativnější.

Nerozumím tomu, jak s tématem práce souvisí kapitola 2.2.2. (České a německé výsledky v PISA šetření 2018) dle mého je tam zbytečná, odvádí pozornost od hlavního tématu práce a opět nepřináší studentce možnost se nějak více projevit. **Proč je tedy tato kapitola v práci?**

Kapitola 2.3. Inovativní výukové jednotky ukazuje náhodný výběr příkladů materiálů dostupných volně ke stažení na internetu, a ne vždy je jasné z jakého pohledu jsou inovativní (kromě toho, že to nejsou učebnice). **Proč se autorka více nesoustředila na inovativní metody, které pak mimo jiné použila pro své výukové jednotky? Jak a proč byly vybrány metody, které se v nich používají, co mají za cíle, nebo jaké mají výhody oproti frontální výuce, proč právě u pohlavní soustavy by mohly mít smysl atd. Například v jedné jednotce je využita moderní metoda myšlenkových map. Nicméně v celém textu diplomové práce o ní není prakticky zmínka. Proč a za jakých podmínek je vhodné ji použít, a proč si ji vybrala autorka pro dané téma. Můžete tedy tyto informace o myšlenkových mapách, jejich principu, výhodách a použití uvést?**

V Kapitole 3 postrádám informaci o tvorbě dotazníku, což opět plyne z nedostatečného specifikování cílů. Nedokážu tak posoudit, zda zvolené otázky odpovídají tomu, co bylo cílem zjistit. **U instrukcí dotazníku ani u jejich zpracování a výsledků jsem nenašla informaci, zda bylo možné zvolit více odpovědí? Například u otázky na účel používání učebnic se to jistě nabízí. Výsledky této otázky jsou znázorněny na obrázku 2. Počet odpovědí od českých učitelů se v součtu rovná 9, nicméně v textu je uvedeno že dotazník odevzdalo 17 českých učitelů. Proč se tedy tyto počty liší?**

Str. 37. v práci je uvedeno: "Jedna z odpovědí přinesla myšlenku k zamyšlení:" následuje odpověď učitele z dotazníku. K jakému zamyšlení vás tedy tato odpověď přivedla?

Určitě bych výsledné výukové jednotky či lépe řečeno jejich části a obrázky propojila přímo s textem, a ne je pouze uvést v příloze. Uvítala bych i více informací o úpravách výukových jednotek. Pokud byla tvorba výukových jednotek jedním z hlavních cílů práce, tak by dle mého měla být lépe v práci popsána nikoli pouze prezentována ve výsledné formě.

Naopak výsledky dotazníkového šetření bylo jistě možné shrnout a nebylo potřeba uvádět konkrétní odpovědi přímo v textu to bych dala do příloh.

Kapitola 5.3. Výukové jednotky není diskuzí výukových jednotek připravených v rámci práce, ale jen uvádí příklady jiných jednotek a materiálů. Část textu by se tedy uplatnila v úvodu, ale rozhodně se nejedná o diskuzi výsledků získaných v této práci.

Na konci kapitoly Závěr mě zaujala informace: „Tyto výukové jednotky byly vyzkoušeny v praxi, kde se setkaly s úspěchem jak u učitelů, přítomných při realizaci, tak u žáků.“ Myslím, že o

spokojenosti žáků práce nepřináší žádné informace což je škoda, i oni mohli dostat nějaký dotazník. Právě pohled žáků je to, co mi v celé práci chybí. A dalo by ji jistě další zajímavý a praktický rozměr. Téma pohlavní soustavy je jistě pro žáky zajímavé, a tak lze předpokládat, že by měli nějaké připomínky k tomu, co jim ve výuce tohoto tématu chybí, co by se chtěli dovědět a na jaká témata se zaměřit. **Viděla byste zahrnutí pohledu studentů jako přínosné pro práci a případně proč ano nebo ne?**

Ještě považuji za důležité zmínit, že práce cituje kolem 120 zdrojů, nicméně v nich jsem našla pouze 4 články z odborných recenzovaných časopisů. Většinu zdrojů tvoří oficiální dokumenty škol, ministerstev, dále učebnice a diplomové práce. Práce tak do velké míry stojí na sekundární literatuře, což nepovažuji za ideální.

Celkově na mě práce působí velmi rozporupně, nejasné cíle vedou k obecným a popisným pasážím, některé podstatné informace v metodice chybí. Diskuze vlastních výukových jednotek také prakticky chybí. Na druhou stranu samotné praktické jednotky působí inovativně a byly s úspěchem vyzkoušeny v praxi.

Práci bych hodnotila stupněm dobře s přihlédnutím k zodpovězení otázek (v posudku tučně) a průběhu obhajoby.

V Českých Budějovicích 11.1. 2022

Martina Konečná, Ph.D.